



Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

I. De Iure Canonico.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](#)

DE JURE CANONICO, TITULUS PRIMUS.

Dividitur in tres partes. In prima ponit, unde dicatur Ius Canonicum.

In secunda, quid sit. In tertia, ex quibus constet.

Partes parent. b. d.

VRI Canonico daturam operam noscere oportet, unde talis denominatio defecdat. Et quidem Ius, generale est nomine Canonum vero, dicitur a verbo Graeco Κανών, & quod Latine idem significat, quod regulare: unde Ius Canonum, Ius regulare non male dixeris: quam denominatum esse accept, quod ex regulis priscorum Patrum ad sedis rivendit normam institutum deducunt fuit. Ed agitur Ius Canonicum, quod civium actiones ad finem aeternam beatitudinis dirigunt. Constat vero in primis Ius, divine legis praeceptis, confutacione, & constitutionibus: quae singula sunt, diligenter dispiciamus.

DE IVRE DIVINO, CONSVETVDINE ET CONSTITUTIONIBUS.

TITVLVS II.

Iudicium est, quod continetur in Legi & Evangelio, & est inviolabile. b. d.

Iudicium est, quod in Legi continetur & Evangelio, & est inviolabile. b. d.
Iudicium est, quod immutabiliter permanet. Sunt enim Legis & Evangelii precepta, aut moralia, aut iustitia. Moralia precepta nullam omnino mutabiliter se impere possunt: Mystica vero, est quantum ad futurum mutata videantur, secundum moralem tamen intelligentiam nullam mutationem receperisse competit.

Quod si confutato, & unde duxerit originem, & quam ratione. b. d.

Iudicium est, quod naturali legem sumpsit ex locum, ex quo homines in unum convenientem coegerunt simul habuisse: quod ex eo tempore factum creditur, quo Cain civitatem edificare legitur. Est autem confutatio, Ius quoddam moribus institutum, quod pro lege usurpatur: in iis enim rebus, in quibus nihil certius divina scriptura, mos populi Dei, & instituta iurorum protegente tenentur sunt: & sicut prevaricatores divinum legum, ita contemptores Ecclesiasticarum, confutandum sunt coercendi.

Prava confutatio non legit.

Hacten tamen de ea confutacione intelligere oportet, quae neque divino iuri, neque Canonicis contradicit: si quid autem contra fidem Catholicam usurpare dignocatur, non tam confutando, quam venustas erit: si appellanda.

Quod si confutatio, & quo complexus: Et, ex viles constitutione, quae non sunt contra Evangelium & Canones, sunt honoranda, licet ipsi Ecclesia non legitur.

a. c. d. dif. 3. b. dif. r. in sum. c. can. f. in itaq. dif. 3. d. can. r. in fin. & can. seq. dif. 10. e. can. 3. p. porro dif. 3. f. can. 1. in prim. ver. sub inc. dif. 13. g. can. 3. in prim. dif. 13. h. dif. 13. in sum. in fin. & can. 1. & seq. d. dif. 1. quib. sorti. k. can. 1. inter catena. & can. seq. dif. 13.

Constitutio a est lex scripta. Constitutionum autem b alia Civiles, alia Ecclesiastica. Civiles sunt, quas Princeps, aut Magistratus, aut populus sibi metit p. faciunt: quia quidem, si Evangelicis, atque canonici decretis non sint contraria, sunt omni reverentia dignata, atque eis Ecclesia sapientia contra hereticos, contra Tyrannos, & quocunque pravos utitur: alioquin nullus momenti, quod uique adeo obinet, ut etiam si quid in eis statuum fuerit, quod Ecclesiarum respiciat communis, nullus firmatus existat, nisi ab Ecclesia fuerit comprobatum. Sed nos ad Ecclesiasticas constitutiones filium veritatis, earum originem, species, & autoritas breviter referentes.

DE ECCLESIASTICIS CONSTITUTIONIBUS.

TITVLVS III.

Canones quibus constent, & quae sunt Concales, & qua Concales universalia.

Cononus e quidem aliis sunt statuta Conciliorum, alii decreta Pontificum, aut dicta sanctorum. Conciliorum vero alia sunt universalia, alia provincialia, alia vero Episcopalia. Universalia sunt, quae sancti Patres ex universo orbe f in unum convenientes, iuxta fidem Evangelicam & Apostolicam considerantur.

Institutum universalium Conciliorum celebrandorum post Apostolos caput temporibus Constantini: & apud eorum celebrandorum est apud fidem Apostolicam auctoritas.

Vorunt & celebrandorum initium post sanctissimos Apolos a temporibus Constantini magni copit. Ipsi enim primi, cum fervente persecuzione docendam plebium commoditas minima daretur, Christianis, ut liberè congregarentur, facultatem praefuerit. Legitima vero Conciliorum universalium aggregandorum potestas & auctoritas est penes sedem Apostolicam: qui est, si Romanus Pontifex intercessione impediatur, unum vel plures speciales ad hoc legatos continuere solet.

Quatuor sunt principalia Concales: Dicacum, Constantiopolitanum, Ephesinum, Chalcodenonum.

Inter eam autem concilia quatuor sunt, que totam principaliiter Christianam fidem complectuntur, quasi quatuor Evangelia: Nicenum Trinitatem, Constantiopolitanum, Ephesinum, & Chalcodenonem, in quibus velut in quadrato lapide sancte fidei structura configuratur.

Inter discordantes concilia proponere sententia ejus quod est majoris auctoritatis.

a. Canon. constitutio. 2. dif. 3. b. 3. dif. in sum. c. 3L p. canon. cum ad veram. go. dif. 3. d. canon. 1. in fin. & can. seq. dif. 10. e. can. 3. p. porro dif. 3. f. can. 1. in prim. ver. sub inc. dif. 13. g. can. 3. in prim. dif. 13. h. dif. 13. in sum. in fin. & can. 1. & seq. d. dif. 1. quib. sorti. k. can. 1. inter catena. & can. seq. dif. 13.

Aaa